TRIPTIC RUSESC

de Marcel Luca

Trăsura cu vopseaua scorojită care a pătruns vijelios pe uliţa Siminovski se opri legănându-se, cu nehotărâre parcă, în dreptul imobilului cu un cat, sumbru ca o cetăţuie părăginită. Încă înainte de a se stinge ecoul tropăitului nervos al cailor, un tânăr de vreo treizeci de ani sări din vehicul şi se repezi la inelul de bronz fixat în unicul canat al porţii. Îl acţionă cu putere prin bătăi repetate în lemnul de stejar masiv, în disonanţă cu zvonul clopotelor bisericii Sfântul Mihail de pe Kazanskaia, care tocmai băteau de vecernie.

Într-un târziu, din interior se desluşi vocea guturală a unei femei în vârstă:

— Wer ist dort? Wer ist dort?

Intuind întrebarea, tânărul răspunse imediat:

— Osipov! Serghei Ivanovici Osipov, secretar al Zemstvei!

— Ja? Wem suchen Sie? Was wünschen Sie?

— Cum?

— Pe cine cheutaţi? îşi continuă vocea interogatoriul în graiul norodului din Maica Rusie.

— Deschide uşa, frolain, domnul Walser mă cunoaşte!

Zăvoarele trase scârţâiră şi poarta se întredeschise cât să se poată strecura un om. Osipov se trezi într-un hol întunecos, alături de o bătrână uscăţivă, înveşmântată în negru, cu o bonetă apretată, strălucitor de albă, care tocmai readucea zăvoarele în lăcaşurile lor, cu o vigoare neaşteptată.

— Bitte! se întoarse ea spre musafir, indicându-i cu o mână uşa din capătul încăperii.

După ce străbătură câteva camere mobilate în bună parte cu lăzi ferecate în fier, de mărimi diferite, pătrunseră în cele din urmă într-o odaie spaţioasă, străjuită de o singură fereastră ce oferea perspectiva unei grădini întrucâtva sălbăticite.

Menajera dispăruse insesizabil, iar tânărul funcţionar al Zemstvei rămase posomorât în mijlocul mulţimii de obiecte heteroclite.

Cărţile voluminoase, sticlăria de laborator, ceaunele de felurite dimensiuni, uneltele ciudate atârnate în piroanele bătute

în ziduri sau stivuite neglijent pe poliţele fixate de jur-împrejur stârneau prin ineditul asocierii temeri nelămurite.

— O, junger Freund! Ce satisfacţion pentru mine!

Osipov se întoarse tulburat şi dădu cu ochii de stăpânul casei, un bărbat pipernicit, chel, cam la vreo şaptezeci de ani. Ochelarii rotunzi aşezaţi pe un nas deosebit de lung îi dădeau înfăţişarea unei păsări de noapte. După ce trase cu vioiciune două taburete de sub masa lungă din mijlocul încăperii, omul îl invită:

— Ia loc, gospodin Osipov! Şi spui la mine…

* * *

Autorul ezită să-şi continue istorisirea. Oare a ales-o pe cea mai potrivită? De fapt, de aici, ar putea însăila o primă variantă…

* * *

— Ia loc, gospodin Osipov! Şi spui la mine…

Tânărul se aşeză o clipă, dar sări imediat în picioare, ca propulsat de un resort:

— Domnule doctor! Martin Robertovici Walser! Numai dumneata mă poţi salva! Sunt la ananghie, Martin Robertovici!…

— Dar ce paţit, junger Herr? Povesteşti la mine! Sau doreşti mai întâi un pahar de ciai?

— Ştiu şi eu? Totuşi, dacă s-ar găsi o stacană de vodcă…

— Natürlich! Frau Hanelore, beutura pentru oaspetele nostru!

Ca într-o piesă de teatru regizată de un maestru strălucit, bătrâna menajeră pătrunse instantaneu în încăpere cu o tavă pe care purta un clondir şi un singur pahar, o puse pe masă, făcându-se apoi, dintr-o dată, nevăzută.

— Serveşti, Herr Osipov, serveşti!

Musafirul şi-a umplut şi şi-a golit paharul cu o râvnă pe care numai starea lui de evidentă surescitare o putea explica.

— Straşnică băutură! Păi, Martin Robertovici, să-ţi spun ce m-a făcut să dau năvală în casa domniei tale în pragul nopţii… Dar, să mai tragem o duşcă!

— Serveşti, gospodin Osipov!

— Ei bine, domnule doctor, o ştie tot oraşul pe cântăreaţa Tania Alexeevna şi sunt de pomină petrecerile pe care ea le însufleţeşte. Iar eu, Martin Robertovici, eu mă iubesc de-o vreme cu Taniuşa, şi-mi cheltui toţi bănişorii de la slujbă şi

de la moşioară, doar ca să fiu prin preajma ei. Numai că armăsarii îi dau târcoale…

— Cine?! Ah, jawohl! Hengst, armasariu!

Tânărul îl privi cu suspiciune pe interlocutor, dar după ce a golit încă un pahar de vodcă, se hotărî să lămurească lucrurile:

— Doctore, ăştia nu-s cai, sunt hăndrălăi, bărbaţi care vor să-i câştige favorurile!

— Oh, sicher! Desigur…

— Şi-uite-aşa, ieri seară, pe când chefuiam în taverna U vesiolovo zaiacika, numai ce-l văd pe locotenentul conte Dubinin că mi-o sărută pe gură, după ce i-a cântat la masă, aşa că m-am repezit şi l-am plesnit peste bot…

— Wie? Cum? Lovitur la obraz?

— Chiar aşa! Nenorocirea e că locotenentul m-a provocat de faţă cu toată lumea la duel şi, după câte ştiu, e un ţintaş iscusit, iar eu n-am prea tras cu pistolul, doar cu puşca după ciorile de-acasă, fără să fi nimerit prea multe. Iată pentru ce, preastimate Martin Robertovici, am venit la domnia ta, cu cinci sute de ruble-aur pentru a-mi da, dacă se poate, ceva, vreo tinctură de-aia alchimistă, cum se vorbeşte că poţi face, astfel încât să-l răpun mâine, în zori, pe contele Dubinin…

Neamţul, parcă mai bătrân decât părea înainte, şi-a frecat îndelung între două degete bărbuţa firavă şi, în cele din urmă, părând că se trezeşte dintr-o reverie, a exclamat:

— Bine, gospodin Osipov, atunci, schnell, hai să facem preparativ potrivit!

Serghei a tresărit şi, golind dintr-o sorbitură paharul, s-a repezit apoi la sfrijitul său amfitrion pentru a-l săruta de trei ori pe obraji.

Timp de vreun ceas, doctorul nemţesc a trebăluit la instalaţiile sale ciudate, făurite mai ales din sticlă verzuie şi aramă coclită, iar oaspetele său s-a străduit cu vrednicie să sfârşească băutura din clondir.

În cele din urmă, bătrânul a pus pe masă o farfurioară în centrul căreia se ghicea o alcătuire asemănătoare unui bob de linte.

— Demnach, aşadar gospodin Serghei Ivanovici, vrei să-l omori în duel pe locotenentul Dubinin?!

— Pentru onoarea mea şi pentru Taniuşa, Martin Robertovici!

— Atunci, junger Freund, uite ce ai de făcut: iei această aluniţă făcută de mine şi o fixezi in mijlocul frunţii, te concentrezi în mintea dumnetale şi te ghindeşti că ea se află intre ochii domnului conte şi, pentru cele cinci sute de ruble, vei constata că adversarul domniei tale va primi glonţul pe care îl vei trage, ca în oglindă, chiar în acel loc...

— Dar, domnule doctor, eu habar n-am să ţintesc!

— Nu are importanţă. Totul este să apeşi pe trăgaci şi glontele să pornească! Ich will das Geld jedzt! Adica, vreu banii acum...

* * *

În zorii zilei de primăvară timpurie, într-o poiană a pădurii de mesteceni care mărginea orăşelul Ceremisov, ceaţa leşioasă începea să se risipească. Arar se auzeau fornăiturile cailor înhămaţi la cele patru trăsuri care adăstau pe un drumeag lăturalnic.

Asistaţi de la mică distanţă de un medic somnoros, perechile de martori ai competitorilor schimbau, cu glas scăzut, replicile protocolare.

În cele din urmă, secretarul Zemstvei Serghei Ivanovici Osipov şi locotenentul conte Igor Stepanovici Dubinin au pornit, spate de la spate, cu pistoalele în mâini, au făcut paşii regulamentari, s-au întors şi s-au privit în ochi.

La semnalul convenit, cu aerul flegmatic al militarului de carieră, contele a ţintit calm şi a apăsat primul pe trăgaci, glonţul armei sale lovindu-l în piept pe adversar.

Şocul impactului cu proiectilul l-a doborât pe spate pe Osipov, iar arma i s-a descărcat aiurea. Grav rănit, panicat de rana a cărei sângerare încerca instinctiv s-o oprească cu palmele îngemănate, l-a auzit pe medicul acela somnoros minunându-se:

— Cum se face că locotenentul Dubinin a încasat un glonţ chiar în mijlocul frunţii şi a murit pe loc, într-un duel cu un „amator”?

Ehei, Martin Robertovici, a meritat să cheltuiesc cinci sute de ruble pentru o aluniţă, dar ce folos dacă n-am tras eu primul?! mai apucă să încropească un gând secretarul Zemstvei, înainte de a-şi da duhul.

* * *

Autorul reciteşte finalul povestirii proaspăt încheiate şi oftează nemulţumit. Ar putea, desigur, să revină la momentul întâlnirii dintre cele două personaje, tânărul rus şi bătrânul venetic, şi să depene o altă istorisire…

* * *

— Ia loc, gospodin Osipov! Şi spui la mine…

Tânărul se aşeză nehotărât pe taburet, îşi încrucişă sub masă picioarele încălţate în cizme scurte, cu carâmbii încreţiţi, îşi ciupi mustăcioara bălaie şi grăi privindu-şi gazda în ochi:

— Domnule doctor! Martin Robertovici Walser! Mă aflu la oarece ananghie şi-mi trebuieşte un sfat, ca de la un om preaînvăţat, cum eşti domnia ta…

— Cu ce pot ajuta, junger Herr? Povesteşti la mine! Sau doreşti mai întâi un pahar de ciai?

— Nu-i rău ceaiul, dar parcă m-ar înviora mai bine o sărăcie de vodculiţă…

— Wunderbar! Exzellent! Frau Hanelore, aduci beutura pentru oaspetele nostru drag!

Menajera uscăţivă, cu înfăţişare de stareţă ursuză, se ivi dintr-o dată, de parcă ar fi ascultat cu urechea la borta cheii de la uşă, şi aşeză pe masă un cânceu de băutură şi un pahar stingher, ieşind apoi fără zgomot.

— Bitte, Herr Osipov, serveşti!

Fără zăbavă, Serghei goli cu sete un pahar plin ochi şi păru degrabă mai înviorat.

— Straşnică licoare, Martin Robertovici! Dintr-odată mă simt mai limpezit. S-ar cuveni înc-o duşcă pentru întremare deplină! Aşa…

Degrabă întremat, continuă:

— L-ai cunoscut pe tatăl meu Ivan Terentievici, domnule doctor! Îţi mai aminteşti, poate, că acum un amar de ani, vreo nouă-zece, ai venit la noi la moşioară, de i-ai oblojit picioarele betege…

— Natürlich! Atunci chind el venit din expediţion la großer Fluß Enisei!

— Aşa-i, Martin Robertovici. El a fost vagmistrul oştenilor de l-au însoţit pe înălţimea sa căpitanul de gardă Voloşin la cercetarea fluviului. Şi uite că acum bietul taica trage să moară…

— Mein Gott! Atât de grav?

— E gata! Aseară i-a făcut părintele Nikanor slujba de maslu şi i-a dat sfânta împărtăşanie. Dar iacătă pentru ce te-am tulburat în fapt de seară…

Vizitatorul se foi pe scaun şi scoase dintr-un buzunar al surtucului de postav albastru un obiect oval, gros cam de un deget, de forma unei paftale de centură ofiţerească şi o puse grijuliu pe tăblia mesei.

— Scula asta o are taica de la un şaman al tribului nomad Evenk, care hălăduieşte tocmai prin părţile guberniei *Podkamennaia Tunguska*. *Ochiul dragonului* i-ar zice şi după mărturia păgânului, ar fi aflat-o la cingătoarea unui străin cu înfăţişare ciudată, pe care l-au găsit cu puţin timp înainte de a-şi da sufletul, în taiga, lângă urma de arsură făcută de-o stea căzătoare…

— Mai serveşti, gospodin Osipov! zise doctorul luând în mână obiectul şi apropiindu-l de vârful nasului spre a-l privi mai bine.

— Ce mă miră, continuă oaspetele după ce dădu gata, dintr-o smucitură, încă un păhărel, este voia ce mi-o lasă cu limbă de moarte taica, să-l înmormântez cu tot cu drăcia asta. M-am tot uitat la ea! Nici nu ştiu de-ar preţui ceva. De-aia m-am grăbit la dumneata…

Bătrânul învăţat cerceta nedumerit din cale-afară obiectul făurit dintr-un material mat, cenuşiu, foarte uşor. Desigur, îl va cerceta cu substanţe diferite, de la oţet şi spirt la vitriol, îl va supune la flacără, îl va ciocăni şi-l va pili. Forma o avea ovală, cu dimensiunile axiale cam de zece pe cinci centimetri. Dacă o faţă era netedă, fără vreun însemn, cealaltă vădea în mijloc ceva ca o ferestruică rotundă, uşor bombată, cam de doi centimetri, desigur izvorul numelui, Ochiul dragonului, iar în juru-i, în formă de elipsă, erau încorporate şaisprezece clapete inscripţionate cu semne de neînţeles.

— Sonderbar! Asta ciudat! Daaa… Facem experiment!

După două ceasuri şi mai bine, timp în care musafirului i se înlocui stacana goală cu una plină de vodcă, „paftaua” şamanului de pe Enisei a fost supusă la o sumedenie de încercări, cu tot soiul de acizi în concentraţii diferite, fără alt rezultat decât stârpirea ei de orice formă de slineală şi îngăduind observaţia că micile clapete pot fi acum uşor apăsate

în lăcaşurile lor.— Ei bine, prea stimate Martin Robertovici, cum binevoiţi să concluzionaţi? Îngrop odată cu tăicuţa o făcătură din materie preţioasă, au ba?

Amfitrionul nu se grăbea cu răspunsul. Stând în dreptul sfeşnicului cu două braţe în care luceau fumegânde lumânările, silueta gârbovită îşi profila umbra pe un perete, ca un mare semn de întrebare. Tot apăsând la întâmplare butonaşele dreptunghiulare, simţi pentru o clipă în palmă o vibraţie rapidă şi observă că *Ochiul dragonului* a devenit uşor translucid, într-o nuanţă de verde-pal.

— Nu ştiu ce să zicem, junger Herr, material acesta eu nu cunosc, dar puţin mai *interessant* este asta, ochiul ca pielea de la der Frosch, nu de la dragon…

— Der Frosch? se miră Serghei.

— Broasca, broasca liebe Freund! Uite, s-a colorat puţin in verde, poate de la meine Stoff, substanţ ce am aplicat. Cred că mai bine ingropi la el!…

— Atunci, spuse tânărul ridicându-se în picioare şi luând un aer oficial, vă mulţumesc pentru sfat, domnule doctor, şi vă încredinţez că orice hotărâre a Zemstvei sau ucaz de la stăpânire, privitoare la străini, le veţi afla la timp pentru orice întâmpinare, la care, cu dragă inimă, o vorbă bună om pune şi noi…

* * *

La două zile de la întrevederea cu veneticul şpiţer Walser, Serghei Osipov îşi ducea tatăl pe ultimul drum, spre loc de pace şi verdeaţă.

Răposatul odihnea cu mâinile la piept în sicriul deschis, aşezat pe un strat de lucernă proaspăt cosită, aşternută pe fundul unui docar tras de un singur bidiviu. Renunţaseră la troică din temerea că trei cai ar fi fost mai greu de stăpânit, după trebuinţele procesiunii.

În faţă, purtătorii de prapuri îşi târşeau alene care boftorii, care cizmele scâlciate, prin praful şleaului, cu capetele plecate din obişnuinţă, şuşotind între ei despre cele lumeşti, cum ar fi garboavele sau basamacul la care erau îndreptăţiţi, după cuviinţă.

În urma căruţei, înveşmântat în odăjdiile lui cam slinoase, cu barba-i roşcovană revărsată în toată stufoşenia peste patrafir, slujea la răspântii, cu glas tunător, părintele Nikanor.

Cu făptura lui uriaşă îl făcea parcă să pară şi mai pipernicit pe ţârcovnicul său Pavluşa, altminteri izvorâtorul unei voci de heruvim, care păşea alături cu chipul străluminat de beatitudine, purtând fără vreun efort aparent, petrecută în bandulieră, desaga de rafie în care se aflau mai toate ceasloavele şefului său bisericesc.

Îi urma Serghei, stingher, cu gândurile duse aiurea, iar în spatele lui se înşirau, amestecaţi, mujici de pe moşie cu căciulile în mâini, femei cu broboade colorate care boceau pe rând, întrecându-se între ele, cazaci bătrânei cu pantaloni bufanţi cu lampas roşu şi cu mustăţi fioroase, copii desculţi şi neastâmpăraţi cu rubăşti peticite, iar în coadă, chiuind în răstimpuri, Vasilisa, nebuna satului *Malenkoe Selo*.

În pragul cimitirului, convoiul se opri spre a asculta cu smerenie adevărul înscris în Evanghelii.

Vocea slujitorului lui Dumnezeu cunoscută în toate aşezările aflate la peste o sută de verste, de jur-împrejur, vibra în auzul binecredincioşilor:

Zisa ei Iisus: Au nu ţi-am spus că, de vei crede, vei vedea mărirea lui Dumnezeu? Şi au ridicat piatra de unde zăcea mortul; iar Iisus şi-a ridicat ochii săi în sus, şi a zis: Părinte, îţi mulţumesc că m-ai ascultat. Şi ştiam că tot-de-una mă asculţi; însă pentru poporul care stă împrejur am vorbit; ca să crează că Tu m-ai trimes. Şi acestea zicând, a strigat cu voce tare: Lazăre, vino afară!...

Serghei, peste capetele popii şi ale crâsnicului Pavluşa, privea ţintă spre brâul care încingea rubaşca brodată, de zile mari, în care era gătit defunctul său tată. I se năzărea oare, sau chiar se înteţea sclipirea verde, ca de crisolit, a Ochiului dragonului, pe care îl cususe în chip de pafta, după făgăduinţa ce-i făcuse înainte de a-şi da duhul?

Spre a vedea mai bine, se apropie şi se sprijini cu palmele de o latură a docarului, ascultând pe mai departe mărturia apostolului Ioan:

Şi a ieşit cel mort înfăşurat la mâini şi la picioare cu feşe, şi faţa lui era legată cu mahramă. Zisa lor Iisus: Dezlegaţi-l şi-l lăsaţi să meargă!...

Ca din senin, bidiviul, un armăsar negru-vineţiu, pradă de război a bătrânului, trofeu dintr-o herghelie cercheză, începu să

fornăie, să necheze şi apoi să salte înspăimântat ca de lup, pe copitele din spate.

Dându-şi seama că nu-l poate stăpâni, vizitiul Stenka sări de pe capră, slobozi frâiele şi din două mişcări dibace tăie cu cuţitul lui încovoiat, tătăresc, legăturile hamului şi lăsă animalul să alerge bezmetic spre păduricea de mesteceni din apropiere.

Înălţând cu dreapta crucea de argint, preotul o clătină ca pe un evantai spre a cere tăcere cuviincioasă norodului care, tulburat de întâmplare, se adunase de jur-împrejur, sporovăind fără noimă.

Atunci observară cu toţii, aproape dintr-o dată, că din paftaua de la brâul răposatului se înalţă un fulger neîntrerupt de lumină verde-fosforescentă.

Ridicară ochii urmându-i calea, spre a vedea înlemniţi şi cu gurile căscate cum cobora spre ei, din crugul cerului, tot mai mare, o tipsie strălucitoare, pe obada căreia se roteau licărind lumini de culori diferite. Pe măsură ce cobora, un sfârâit drăcesc ca al artificiilor aduse din ţara Kitailor se răspândea, tot mai tare, din înalturi.

Dezmeticindu-se ca dintr-o vrajă, părintele Nikanor, care ştia Evangheliile pe dinafară, dar mai puţin Vechile Scripturi, trase spre el desaga de răchită cu tot cu Pavluşa, purtătorul ei, şi scoase fără greş Cartea Sfântă a *Vechiului Testament*, o deschise într-un loc însemnat al Cărţii Profetului Ezekiel şi cu ochii ba la dânsa, ba spre lucrarea cerească ce se oprise la vreo patruzeci de arşini deasupra capului său, începu a rosti cu glas biruitor:

Şi iată, gloria Dumnezeului lui Israel venea dinspre răsărit; iar vuietul sosirii sale era ca vuietul unei ape mari; şi pământul strălucea de slava lui. Şi vedenia pe care am văzut-o era întocmai ca vedenia pe care o văzusem când el venise să nimicească cetatea, şi ca vedenia pe care o văzusem lângă râul Chebar; şi am căzut cu faţa la pământ. Când gloria lui Yahveh a intrat în templu prin poarta care da cu faţa spre răsărit, Duhul m-a ridicat în sus şi m-a adus la curtea dinăuntru; şi iată, gloria lui Yahveh umpluse templul…

În timp ce spusele profetului abia se mai desluşeau din cauza sfârâitului şi a trosnetelor puternice, ca ale unui foc uriaş de pădure, în mijlocul tipsiei păru că se deschide o bortă rotundă, din care se revărsa o ceaţă tulbure, leşioasă.

Numaidecât, orfanul Serghei Osipov băgă de seamă cum trupul fără viaţă al tatălui său se ridică, rigid, ca purtat pe-o palmă nevăzută, tras parcă de funia de lumină verde şi cum piere înlăuntrul făpturii cereşti nemaivăzute.

Şi tot norodul bulucit în jurul docarului gol, cu mâinile puse streaşină la ochi, văzu cum după câteva clipe, înteţindu-şi străfulgerările colorate ce se roteau în jurul obezii, tipsia uriaşă zvâcneşte de sub soarele de amiază căruia îi fusese obroc preţ de vreo cinci minute de ceasornic, se înalţă şi se face tot mai mică, până ce se pierde dincolo de norişorii îndepărtaţi ai văzduhului.

În tăcerea care se înstăpânise, apăsătoare, Serghei îşi plecă încet capul şi-şi îndreptă privirea întrebătoare, parcă în înţelegere cu ceilalţi, spre tălmaciul pământean al Celui de Sus, care încredinţându-i tomul din care citise lui Pavluşa, se închină şi făcu trei plecăciuni adânci către răsărit.

Apoi, fericitul în duh, părintele Nikanor, se apropie de tânărul îndoliat, îl îmbrăţişă şi-l sărută de trei ori pe obraji, după obiceiul pravoslavnic al pământului, şi ridicând crucea de argint spre slava argintie a cerului, făcând-o să tresară până şi pe nebuna Vasilisa care stătea stingheră pe un gorgan din apropiere, concluzionă cu vocea lui puternică şi răscolitoare, ca trâmbiţele Ierihonului:

— Bucură-te, Serghei Ivanovici! *Domnul a dat, Domnul a luat*!

* * *

Autorul răsfoieşte paginile manuscrisului cu un sentiment de profundă insatisfacţie. Unde e spiritul specific rusesc al epocii în care trăieşte?... Pufăie îngândurat din pipa umplută cu tutun marinăresc olandez, înmoaie peniţa tocului de fildeş în călimara de argint şi purcede iar a rescrie, după tipicul de-acuma familiar...

* * *

— Ia loc, gospodin Osipov! Şi spui la mine...

Tânărul îşi trânti oftând şapca albă cu cozorocul îngust pe masă, de sub care trase cu piciorul un taburet, se aşeză şi bolborosi cu capul plecat:

— Sunt în mare încurcătură, Martin Robertovici! Mi-e sufletul obidit! Şi soarta-mi pare o *matrioşcă* din cea de-o desfac

copiii, doar că eu, pe măsură ce-o desfac, în loc să dau de una tot mai mică, dau de un necaz din ce în ce mai mare!

— Donnerweter! Dar ce paţit, junger Herr? Poate te mai linişteşte un pahar de ciai?…

— Să-mi fie iertată lipsa de măsură ca musafir ce mă aflu, dar parcă mai priincios mi-ar fi, dacă se găseşte, un degeţel de vodculiţă…

— Ah, dar Frau Hannelore vine schnell cu un chiscant de beutur!

Într-adevăr, ca din pământ le răsări alături sfrijita menajeră, care puse în faţa oaspetelui o carafă plină şi un pahar strălucitor de curat, făcându-se apoi, ca prin vrajă, nevăzută.

— Serveşti şi povesteşti, Herr Osipov!

Serghei Ivanovici nu se lăsă îndemnat şi goli primul pahar dintr-o răsuflare, mai bău unul, îşi şterse mustaţa cu dosul palmei, îşi drese glasul, după care ridică ochii spre şpiţerul nemţesc:

— M-am pricopsit domnule doctor de-un duel cu pistoalele, tocmai cu locotenentul-conte Dubinin! Un ţintaş dintre cei mai iscusiţi, iar eu un bicisnic în folosirea armelor! Taica e pe moarte şi eu mă bat în duel!…

— Gott mit uns! Dumnezeu se apere la noi! Dar cum întâmplat?

— Gelozia şi băutura, Martin Robertovici! Mi-au luat minţile şi una, şi alta. Iubind-o pe Taniuşa Alexeevna, cântăreaţa de la *Iepuraşul vesel*, dacă l-am văzut pe filfizonul ăsta că mi-o sărută din senin pe gură, am sărit peste două mese, l-am înjurat şi l-am plesnit cu un dos zdravăn de labă!

— Un sarutat? Das ist nicht der Mühe wert!

— Cum? se arătă nedumerit tânărul.

— Asta nu meritat osteneala…

— Adevărat, dar aşa mi-a fost scris pesemne! Şi iată-mă în faţa domniei tale, iubite şi preţuite povăţuitor, mai întâi de toate pentru a-mi înapoia scula tatei pe care ţi-am lăsat-o spre cercetare săptămâna trecută, că dacă mi-e dat să mor în duel, să nu-l lipsesc pe dânsul de o amintire a tinereţii sale aventuroase, pe care acum, simţindu-şi sfârşitul, voieşte să-l însoţească în locul de veşnică odihnă…

Cu o sclipire maliţioasă în ochi, doctorul Walser îşi îndemnă oaspetele:

— Liebe Freund, umple das Glas cu beutur preferat şi eu aduc obiect de la der Vater, pentru un demonstraţion care poate salva la dumneta!…

Serghei nu păru să bage în seamă remarca din urmă, dar se grăbi să dea de duşcă două pahare, simţind cu satisfacţie cum vodca se scurge rece pe gâtlej şi-i explodează fierbinte în stomac.

Stăpânul casei se întoarse curând, purtând pe o tăviţă de alamă o lucrătură asemănătoare unei paftale de centură ofiţerescă, de formă ovală, cu un ochi verzui în mijloc, încadrat între două rânduri de butonaşe dreptunghiulare, inscripţionate cu semne de neînţeles.

— *Ochiul de la dragon*! anunţă el cu o oarecare solemnitate. Aşa cum botezat la el distinsul der Vater, Ivan Petrovici Osipov!

— Nu el l-a numit aşa, ci şamanul din neamul Evenk, care i l-a dăruit în timpul unei expediţii de-a lungul fluviului Enisei. Taica a fost un oştean de nădejde al măriei sale pravoslavnice, Ţarul Alexandru Întâiul…

— Jawohl, evident! Dar eu am descoperit, Serghei Ivanovici, ceva extraordinar: acesta este un jucarie care nu poate să existe! Este facut numai cu inspiraţion de la der Teufel…

— O drăcovenie! o nimeri pe aproape tânărul.

— Adeverat! Am bagat de seama din intimplare că dacă se ţine Ochiul de la dragon la lumina de la luminare, el devine tot mai tare verde şi atunci poate se facă minune de necrezut…

În timp ce vorbea, doctorul Walser ţinea obiectul în dreptul sfeşnicului cu două lumânări aprinse şi, într-adevăr, ochiul ca o lentilă vert-bouteille în starea de început îşi intensifica cu încetul culoarea.

— Şi acum, daca apasăm acesta buton care are semn un fel de vermişor innodat, o să vedem cum a arătat, cred eu, chiar şamanul de la tribul Evenk!

Apăsă hotărât simbolul presupus al viermişorului cu degetul mare al mâinii în care ţinea *drăcovenia* şi, la doi paşi în faţa lor, se închegă dintr-o dată, uşor tremurătoare, silueta firavă a unui bătrân cu ochii negri, oblici, cu un nas turtit, mustăţi pleoştite şi bărbuţă firavă, înveşmântat într-o manta lungă, îmblănită, cu încălţări cu vârful ţuguiat, care scutura spre

ei, cu ambele mâini, o tamburină împodobită cu cureluşe de piele. Dinspre *Ochiul dragonului* se auzea, destul de desluşit, o voce răguşită care psalmodia monoton, într-un grai de neînţeles. După vreo două minute, imaginea pâlpâi de câteva ori, se concentră într-un punct luminos, apoi se stinse.

Serghei se trezi dintr-o dată din năuceală şi după ce sorbi însetat câteva înghiţituri de vodcă, direct din cânceu, ridică ochii înspăimântaţi spre magicianul din faţa lui:

— Iisuse, Mântuitorule, izbăveşte-ne de cel viclean! Martin Robertovici, preaînţeleptule! Ce djin, ce duh sălbatic ai slobozit din sipeţelul acesta diavolesc?

Doctorul miji un zâmbet de înţelegere şi-l încredinţă cu blândeţe:

— Linişteşte, junger Freund! Nu este un operaţion dracesc, este ceva ce nu inţelegem incă, ceva ce nu poate fi de la timpul nostru... Aber, să mai inverzim din nou, mai tare, *Ochiul de la dragon*, la lumina de la luminare. So, aşa...

Ca într-o transă hipnotică, dar cu ochii holbaţi, tânărul îl urmări cu răsuflarea tăiată. Când ferestruica rotundă a sculei căpătă culoarea unei lentile de jad, înţeleptul şpiţer îi explică, privindu-l cu luare aminte:

— Acum, gospodin Osipov, vei afla ceva ce numai Frau Hannelore a putut să vadă, pentru că aveam nevoie în cercetarea mea de un Beobachter, un observator pentru confirmare la experiment. Uite, daca apăsam deodata cele doi butoni de la capăt de şir, cu insemn ca două jumatate de soare, eu facut nevazut pentru scurt moment. Achtung, jetzt! Acum!

Şi magicianul se făcu într-adevăr nevăzut într-o clipă! Spectatorul uluit stătu încremenit preţ de câteva minute, după care, la fel de brusc cum dispăruse, doctorul îşi făcu pe neaşteptate apariţia într-un colţ al încăperii, dincolo de masa lungă, cu braţele ridicate grăitor spre bagdadia afumată de lemn.

— Ei, ce mai spui la mine, Serghei Ivanovici? Facem imediat un repetiţion şi mâine, la duel, preparezi la lumina de la soare Ochiul de la dragon, te concentrezi şi la semnal de arbitru, sher schnell, imediat, tragi focul fară să ţinteşti, iar in mâna care se ţine la spate, acţionezi cele doi butoni pe care ai degetul pregatit şi ai disparut! Locotenentul are se tragă şi el din gest

reflex, iar in tevatur care se produce, chind apari din nou, fiecare martore are să crede că a avut un hohl, un gol de atenţie, şi atunci, pentru toţi, duelul s-a terminat onorabil!

Tânărul învăţăcel sări de pe taburetul care se răsturnă cu zgomot, îl îmbrăţişă furtunos pe dascăl şi sărutându-l pe obraji de trei ori, după datina rusească, îi spuse cu ochii înlăcrimaţi:

— Martin Robertovici, Salvatorule iubit! Mă salvezi de la pieire! În loc de cinci ruble-aur ce le-am tocmit pentru cercetarea Ochiului dragonului lui taica, află că te-ai chivernisit cu cincizeci de icoane de aur cu chipul măriei sale, tătucul Ţar, când mă voi întoarce teafăr din necazul năprasnic în care singur m-am băgat!

* * *

În drum spre locul desemnat pentru desfăşurarea duelului, în brişca la care înhămase o iepşoară sprintenă, Serghei ţinea îndemânatic frâiele într-o mână, iar în cealaltă paftaua miraculoasă, cu faţa îndreptată mereu spre lumina încă palidă a soarelui ce răsărea risipind, cu încetul, fuioarele de ceaţă ale dimineţii. Cu toată temerea lui, ochiul lucios se colora atât de vârtos, că ajunse la o intensitate de verde-vineţiu.

Formalitaţile protocolare fură împlinite cu sobrietate, cu adresări scurte, aproape monosilabice, până ce adversarii, locotenentul-conte Igor Stepanovici Dubinin şi secretarul Zemstvei, Serghei Ivanovici Osipov, se aflară faţă în faţă, la distanţa regulamentară, cu armele încărcate.

Asistat de martorii competitorilor şi de un medic cu înfăţişare somnoroasă, arbitrul dădu semnalul convenit, declanşând şirul secvenţelor memorabile ce s-au succedat cu iuţeală.

Primul foc îl trase funcţionarul Zemstvei, fără a-l stânjeni în vreun fel pe nobilul militar, care răspunse apăsând la rându-i pe trăgaci.

După ce se risipi fumul de la gura ţevii, locotenentul, ca şi ceilalţi participanţi la marţialul eveniment, văzu că deasupra locului în care fusese Osipov plutea stingher un norişor de pâclă, rezultat din arderea prafului de puşcă.

Încredinţaţi că ghinionistul combatant zăcea rănit sau poate ucis în iarbă, se repeziră cu toţii, bulucindu-se, spre locul cu pricina. Nedumeriţi la început, apoi cu totul consternaţi,

căutară în cercuri tot mai largi, fără a găsi vreo urmă desluşitoare.

Într-un târziu, se lăsară păgubaşi şi colportând între ei păreri dintre cele mai fanteziste, o porniră într-o procesiune de câteva trăsuri spre târgul *Ceremisov*.

Ajunşi în apropierea barierei străjuite de o gheretă vopsită în dungi oblice, roşii şi albe, opriră cu toţii în devălmăşie, la răcnetul prelung al locotenentului-conte, singurul care îşi îngăduise să se deplaseze călare şi se afla în frunte, din reflex de comandir de garnizoană.

Coborâră din droştile prăfuite şi se strânseră, cu gurile căscate, în preajma lui Dubinin care, cu mundirul descheiat şi cu capul descoperit, descălecase şi sărind bariera, îl îmbrăţişa zgomotos pe adversarul său de acum trei ceasuri.

— Ce-mi făcuşi frăţioare?! Am crezut că te-am spulberat cu un singur glonte în milioane de fărâme şi te-a risipit vântul! Dar văd că eşti, slavă Domnului, întreg şi nevătămat! Cum de te afli aici?

— Habar n-am! răspunse cu parţială sinceritate Serghei. M-am trezit aici, ca purtat de Sfântul Duh! Imediat ce-am descărcat pistolul, ochii mi s-au înceţoşat, iar când mi s-au limpezit, m-am aflat sprijinit de ghereta asta, de l-am băgat în sperieţi şi pe oşteanul ce slujea de santinelă!

— Orice-ar fi, Serioja, mă bucur că nu te am pe conştiinţă! Incidentu-i încheiat! Domnilor, sunteţi invitaţii mei la *U vesiolovo zaicika*! Să curgă şampania!

Bărbaţii din jurul lor începură să-şi fluture şepcile sau pălăriile, să se bată pe burţi sau pe umeri şi să strige înveseliţi: La Iepuraşul vesel! Să ne scăldăm în şampanie! Să ne ospătăm cu blinele şi colţunaşi! La traktir, să ne cânte ţiganii din balalaică! Să desfacem poloboacele de vin gruzin! Să ne aghesmuim cu vodcă! Să ne dregem cu hribi şi castraveciori muraţi! Să ne otrăvim cu basamac! Vodca, Cheia sănătăţii!…

Când debarcară cu toţii zgomotoşi în pragul tavernei La iepuraşul vesel, Serghei Osipov mai că se împiedică de un mujic slăbănog, menit de ursitoare cu darul beţiei, care-şi ţinea cuşma în mâini şi ochii urduroşi cătând în jos, cu falsă umilinţă, în timp ce rostea cu voce gâjâită:

— Blagorodnicia ta, boierule, aureşte-mi mâna cu o garboavă!…

Milostiv în starea de beatitudine în care se afla, secretarul Zemstvei băgă mâna într-un buzunar al surtucului în care dădu peste paftaua miraculoasă. O scoase la vedere şi luminată de-acum de soarele ce strălucea în toată puternicia sa deasupra capului, văzu cum Ochiul dragonului îşi întăreşte cu repeziciune verdele culorii.

Îl milui cu un gologan pe beţivan şi ascunzând din nou scula în buzunar, îi trecu prin minte gândul de a-şi speria tovarăşii de petrecere, mai târziu, spre miezul nopţii, cu fantasma şamanului Evenk, din gubernia Podkamennaia Tunguska, trăitor cu ani în urmă pe ţărmurile fluviului Enisei.

Da, s-ar putea s-o facă, înainte ca taica să-şi revendice drăcovenia pentru a o lua cu el, la loc de pace şi verdeaţă…

* * *

Autorul caligrafiază cu impecabile înflorituri cuvântul **Koneţ** în josul ultimei pagini, marcând uşurat finalul lucrării pe care o izvodise într-o zodie evident mai puţin inspirată, şi pune deoparte manuscrisul.

Deschide în faţa lui un caiet de notiţe, după care scoate din sertar **Ochiul dragonului**, pe care îl descrisese întru câtva în povestirea de ficţiune tocmai încheiată.

Îl aşază sub abajurul lămpii cu petrol lampant pentru a-l hrăni cu lumină, îşi aprinde alene pipa curbată, orientală, îşi toarnă din sticla pătrăţoasă de cristal un păhărel de vodcă, pe care îl dă peste cap, plescăind apoi de mulţumire, până ce apreciază că ochiul leticular e suficient de verde.

Apasă trei butoane într-o succesiune stabilită după multe încercări şi cu tocul înmuiat în cerneală pregătit, se străduieşte să descifreze cuvintele rostite de arătarea imponderabilă din faţa sa.

Este un tânăr expresiv, cu părul frezat cu grijă şi cu dinţi aspectuoşi, cu ochi inteligenţi şi trăsături virile. Stă relaxat la o masă în formă de potcoavă, încărcată de hârtii, pe care **Ochiul dragonului** îl prezintă repetitiv, în două secvenţe.

În prima, tânărul bate darabana cu degetele în tăblia mesei şi aproape că se răsteşte la **Autor**, care-i notează cuvintele spuse într-o limbă necunoscută, dar pe care o bănuieşte a fi din familia celor romanice, străduindu-se să le transpună în caiet cu grafia binecuvântată a alfabetului rusesc:

БУН ГАСИТ ЫН ГУРА ПРЕСЕЙ !*

În a doua secvenţă, tânărul ridică mâinile în sus a neputinţă, îşi dă ochii peste cap şi zice ceva cu o tristeţe sfâşietoare.

Autorul îşi spune că trebuie să-l consulte pe farmacistul de pe Ecaterinski Prospect, Waldemar Karlovici Repka; se ştie doar că străinii ăştia veniţi să mănânce o pâine în **Velikaia Rodina Rossia** sunt îndeobşte poligloţi şi poate i-ar putea desluşi înţelesul cuvintelor pline de amărăciune ale tânărului-fantomă:

ТРАИМ ЫН РОМЫНИА ШИ АСТА НЕ ОКУПА ТОТ ТИМПУЛ !**

* TV Antena 3 – Mircea Badea: *Bun găsit în gura presei*!

** TV Antena 3 – Mircea Badea: Trăim în România şi asta ne ocupă tot timpul!